

Σ Ο Ν Ε Τ Τ Α

I

᾽Ω π᾽ ἦς ἀνάμνησι, χαμένων ἀναδεδυρα,
Γιὰ ν' οπαράξεις τὴ γαλήνη μου φριχτά,
Π᾽ ἦς πειὰ νᾶρχεσαι ᾽στὸ νοῦ μου ἀγνή, πλανεύτρα,
Μὲ τὴ χαρά σου μέσ' τὴν λύπησι σμιχτά.

Μὴν τριγυρνᾷς ᾽στὸ νοῦ μου ἀνάμνησι χαδεύτρα
Γιατὶ τὸ χᾶδι αὐτό σου φεύγει τραβηχτά,
Τὴν θλίψι ἀφίνοντας ᾽ς ἐμένανε παιδεύτρα,
Καὶ τὰ παλάτια δείχνοντάς μου σφαλιχτά. .

᾽Ω πάψε ἀνάμνησι ᾽ς τὸν ἴσχο σου ἀγάλη
Νὰ μοῦ θυμίξης μέσ' ᾽στὸν πόνο, χωριστά,
Τ' ὄρηο, τ' ἀξέχαστο, ξανθὸ-ξανθὸ κεφάλι. . .

᾽Ω φύγε ἀνάμνησι· γιὰ πάντοτε σβυστὰ
Μέγουν τὰ μάτια ᾽στὴν φριχτὴν ἀνεμοζάλη,
Ποῦ ξάφνου τ' ἀφίσε ᾽ς τὴ μάνη τῆς κλειστά.

II

Ἀκόμα πειὸ θαμπότερα κι' ἀκόμα πειὸ θλιψτά,
Ἀγνή Σελήνη φώτισε τ' ὠχρὸ τὸ μέτωπό μου.
Ἀκόμα πειὸ σιγότερα κι' ἀκόμα πειὸ σφρτά,
Δοξάρι μου ἀλαφρόγυρε ᾽στὸν ἀναστεναγμὸ μου.

Ἀκόμα πειὸ ἀργότερα κι' ἀκόμα πειὸ σμιχτά,
Βιολί μου ἀγιστόρησε τὸν ἄθωρο καῦμό μου,
Ἀρμόνισε ᾽στὰ στήθια σου μέσ' ᾽στ' ἀναφυλλητά,
Τὸν Βίο μου, τὸν Πόθο μου, καὶ τὸ Παράπονό μου

Ἀκόμα πειὸ λαφρότερα κι' ἀκόμα πειὸ σφρτά
᾽Ω ἦχε! ἦχε ἀγνώριστε, βυθίσου ᾽στὴν ψυχὴ μου.
Καὶ χύσε βάλαμο ἀκρατο ᾽στὴν βαθουλή πληγὴ μου..

Ἀτίμητο συντρόφι μου, πολυῦξερο βιολί μου,
᾽Ω ψάλε ᾽στ' ἀσημόφωτο, ὥραϊα, ἀγαλλιαστά,
Μ' ἀκόμα πειὸ ἀχνότερα, κι' ἀκόμα πειὸ σβυστά. . .

N—N. ΔΡΑΚΟΥΛΙΔΗΣ

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΝΟΣ ΗΜΗΝΟΣ

Ἱεραπόστολος τῆς Πατρίδος.—Λευκὸς Ἕλλην, Λευκὸς Σταυρός.—Ὁ σταυρὸς τῶν ὀβίδων.—Τὸ φίλημα τῆς Βασίλισσης.—'Ο... Dolce far niente.—Τὸ πορτραῖτο τῆς πρεσβείρας.—Διονύσιος Στεφάνου.—Ἀνωτέρα γυναικεία σχολή.—Τὰ χαμόγελα τῶν Ἀτθίδων.

μοῦ ἱγράφει τὰ ἔξῃς :

Ἀδελφέ μου,

Μὲ τὴν ὁρμὴν τῶν δημοτικῶν μας τραγουδιῶν καὶ μὲ τὴ φωνὴ μου τὴν βροντερὴν πέραςα ὠκεανούς καὶ βουνὰ καὶ λαγκάδια καὶ ζητιάνειρα γιὰ τὴν Ἰδέα τοῦ λιποψυχοῦσε καὶ μαζί μὲ τὰ τραγουδία ἔπερνα καὶ τὸν τίμιον ὀβολὸν καὶ τὴ λευκὴ ψυχὴ τῶν ξενιτjemόνων γιὰ τὸ ὄνειρο τῆς Μεγάλης Πατρίδος. Καὶ τὸ πλοῖον «Νέα Γενεά» καὶ ἡ πυροβολαρχία «Νέα Γενεά» ἔδρασαν ὅπως τὸ ἐπερίμενα. Ἀλλὰ τὰ σπασμένα κεφάλια τῶν ἡρώων τῶν Γιαννιτσῶν καὶ τοῦ Κιλκίς καὶ τοῦ Λαχανᾶ μοῦ ἐνέπνευσαν τὸν Λευκὸν Σταυρόν, τὸν ὅποιον ἔχε πάντοτε ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν ἐθνικῶν σου βλεμμάτων. Σοῦ ἀναγγέλλω ὅτι 80 ὀρφανὰ πολέμου ὑπανδρεύθησαν καὶ τώρα

θέλω νὰ κάμω τὸν Λευκὸν Σταυρόν παγκόσμιον! Διαλάλησε το διὰ τῆς προσφιλοῦς «Πινακοθήκης».

Σὲ φιλῶ ἀδελφικὰ
Σπύρος Μασοῦκας

Πῶς ἐνεπνεύσθη ὁ Μασοῦκας—ὁ Λευκὸς Ἕλλην—τὸν Λευκὸν Σταυρόν, ὀλίγοι τὸ γνωρίζουν. Ἦτο εἰς τὴν γραμμὴν τοῦ πυρός, ὅταν τὴν 22 Φεβρουαρίου 1913 δύο ὀβίδες ἐρχομέναι ἀντιθέτως ἀπὸ τὴν Κανέταν καὶ τὸ Μπιζάνι συνηττήθησαν, συνεκρούσθησαν ἐκ τῆς συγκρούσεως δ' ἐσηματίσθη ἕνας λευκὸς σταυρός. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἕνας τραυματίας Καρτενισιώτης ἐφώνησε : «Ἀδελφοῦλα μου!» Ὁ ποιητὴς ἐστράφη τότε καὶ οἶονε ἐμπνεόμενος ἐκ τοῦ αἵθερου σχήματος τῶν ὀβίδων τοῦ εἶπε : «Ἐγγονιά σου! Εἶδες αὐτὸν τὸν σταυρόν; Αὐτὸς θὰ τὴν προστατεύσῃ!»

Ὅταν κατέβη εἰς τὴν Πρεβέξαν, συνήτησε τὴν Βασίλισσαν Ὀλγαν. Τῆς ἀνεκοίνωσε τὴν ἰδέαν του καὶ ἡ Α. Μ. ἀφοῦ τὸν ἡσπᾶσθη εἰς τὸ μέτωπον, τοῦ ἔστειλε 50,000. Ὁ Μασοῦκας εἶπε τότε τὸ θάυμάσιον : «Ἀφ' ὅτου μ' ἐφίλησε ἡ Βασίλισσά μου, ἔγινα νόμισμα· δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ ζητήσω χρήματα».

Καὶ ὅμως τὰ χρήματα εἰσέργρευσαν εἰς τὸ ταμεῖον τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς. Διότι ὁ Μασοῦκας σὰν ἔξυπνος ἄνθρωπος, δὲν θίγει τὸ χρήμα, δὲν διαχειρίζεται. Εἶπε αὐτὸς ὅχι ὁ ἐλεγχόμενος, ὁ ἐλέγχων. Μετὰ τὴν προικοδοσίαν τῶν 80 ὀρφανῶν, ὑπάρχουν κατατεθειμένα εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν 413,000.

Ὁ Μασοῦκας τώρα ὀνειροπολεῖ κατὶ μεγαλείτερον. Τὴν ἰδέαν τοῦ Λευκοῦ σταυροῦ φροντίζει νὰ τὴν καταστήσῃ παγκόσμιον. Θέλει νὰ ὑπανδρεύσῃ ὀρφανὰς πολέμου τῆς Γαλλίας εἰς τὸ Παρίσι, τῆς Γερμανίας εἰς τὸ Βερολίνον, εἰς ὅλα τὰ ἐμπόλεμα κράτη. Ἡ

ιδέα χαρακτηρίζει την ευρύτητα της καρδιάς του πονετικού ποιητού, όστις θέλει από τα ραγισμένα μάρμαρα του Παρθενώνος να μεταφέρει την ελπίαν της ειρήνης εκεί, όπου το αίμα χύνεται με τόσην όρμητικότητα. Μετά τόν Έρυσθρόν σταυρόν, ό Δευκόζ. Μετά την φρίκην της αλληλοσφαγής, τó μειδιάμα της χριστιανικής αγάπης. Δέν ήξερω αν ό ποιητής θά κατορθώση νά έπεκτείνη την αγαθοποιόν δρασίαν του πέραν τών όρίων της λατρευτής του Πατρίδος. Ξέρω όμως ότι διά την Πατρίδα του αυτήν έκαμε κάτι δυσκολώτατον. Μετά τό λόγια κατώρθωσε νά κάμη έργα. Κατώρθωσε κάτι μεγαλειότερο. Νά εμπνεύση εις τόν λαόν την πίστιν εις τόν μέλλον του Έθνους. Και ευτυχώς ή πίστις αυτή δέν τόν απέλιπε, μεθ' όλας τάς αντιξόους περιστάσεις.

✱

Νοστιμώτατον τό πάθημα γνωστής ήθοποιού, ή όποία έσχάτως αντίλλαξε τόν κόθορρον με τόν κάλαμον. Πρό τινος ήρώτησε κάποιον δημοσιογράφον τί σημαίνει τό Polce far niente. Ό κακεντρέχης συνάδελφος άστειζόμενος της λέγει ότι είνε τό όνομα μεγάλου ζωγράφου της Αναγεννήσεως! Η άφελής καλλιτέχνης δέν έδίστασε νά έπωφεληθί μιās τόσον εύκόλου γνώσεως. Και εις ένθουσιώδες πεζόν ποίημα τό όποιον συνέθεσε διά μίαν πρόσβειραν, έγραψεν ότι όμοιάζει με πορτραίτο του Dolce Farniente! . .

Τό πάθημα μάς υπενθυμίζει ένα άλλο, τό όποιον έπαθε άλλοτε νεαρός δημοσιογράφος. Έπρόκειτο νά παιχθί εις τό θέατρον ό «Πολιτικός θάνατος» (Morte civile) του Γιακομέτι. Και έγραψε: «Απόψε παίζεται ό «Μόρτης της πόλεως».

✱

Έξέχουσα φυσιογνωμία, πολυποικίλως δρώσασα, ό Διονύσιος Στεφάνου εξέλιπε. Τόν μακρόν αλλά και πλήρη φωτεινού πνεύματος βίον κατηνάλωσε υπέρ της έπιστήμης, της πολιτείας, της κοινωνίας. Η χαριεσσα διαλεκτικότης του, ή άρτυομένη με χαρακτηριστικά άνέκδοτα, ή ευθύτης του χαρακτηήρος, ή μόρ-

φωσις, ή βαθεία κρίσις ήσαν χαρίσματα όντως σπάνια. Η τελευταία του εμφάνισις ήτο ή περί Τεραστή διάλεξις έν τώ «Παρνασσώ». επί δέ της κλίνης, ήν δέν επέπρωτο νά αφήση, έδέχθη τήν ύψιστην τών τιμών, την έπίσκαψιν του Βασιλέως, εις αυτόν αποβλέψαντος ως Κυβερνήτην εις την δυσχερεστέραν πολιτικήν στιγμήν. Και ούτω, ό Διονύσιος Στεφάνου κατήλθε εις τόν τάφον άληθώς «τετιμημένος».

✱

Χαιρετίζομεν ένθουσιώδώς την υπό της Α. Μ. της Βασιλίσσης ίδρυσιν Άνωτέρας Γυναικείας σχολής, κατά τό υπόδειγμα τών έν Ευρώπη και Άμερικη λειτουργουσών. Η Έλληνίς ύστερεί εις την άνωτέραν μόρφωσιν, ή έν γένει δ' εκπαίδευσιν της μέχρις έσχάτων ήτο άπλώς στοιχειώδης δέν ένέκυψεν εις τά οικονομικά και κοινωνικά ζήτήματα, τά όποια συντελούν εις την ήθικήν άνύψωσιν της γυναικός, και την ήλικήν αυτής έξασφάλισιν. Τό έργον πρέπει νά ένστερνισθόν όλοι αί δυνάμεναι νά τό παρακολουθήσουν Έλληνίδες.

✱

Ό Γάλλος ναύαρχος ό παρεπιδημών εις Κερασίον με τό όξυδερκές ναυτικόν του μάτι διεκρίνε τρία χαρίσματα τών Άτθίδων. Τό χαμόγελο, τό έλαφρόν βάδισμα, την κομψότητα. Ό σκαιός εις τάς πολιτικές αξιώσεις του ναύαρχος έδείχθη φιλοφρονεστατός πρός τό ωραίον μας φύλον, αλλά δέν άνεκάλυψε και την πυρίτιδα. Όλοι σχεδόν οι ξένοι, όσοι διήλθον έξ Άθηνών, έξύμνησαν την χάριν της Άτθίδος, εις κινήσεις και όφθαλμοβολάς και μειδιάματα. Η Παρισινή έχει τό ρεκόρ της κομψότητος. Άλλ' ή Έλληνίς είνε φυσικώτερα και ή έλξις της πολλάκις άκαταμάχητος, μολοντί μία άκαταδεξία και μία άδιαφορία άδικαιολόγητος τάς κάμνει ένίοτε σοβαράς, ως νά ήσαν τουλάχιστον διετυθέντριαι παρθεναγωγείον. Πολύ τυχερός ό Γαλάτης ναύαρχος που είδε μειδιάματα μόνον άγγελικά και όχι . . . άγγλικά.

ΔΑΦΝΙΣ

ΘΕΑΤΡΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Δημοτικόν Θέατρον

Τόν «Όθέλλου» έχουν παίξει οι κράτιστοι τών παρ' ήμιν δραματικών, έν οίς ό Ταβουλάρης και έσχάτως ό Βονασέρας. Ευλόγως όθεν άνεμένετο μετ' έξαιρετικού ενδιαφέροντος ή εμφάνισις του Έλληνο- ήθοποιού του διάσου της Σάρρας Μπερνάρ κ. Άχιλλέως Μαδρά. Η παρύστασις ένγένετο ένώπιον πολυπληθεστάτου και εκλεκτού άκροατηρίου. Ό κ. Μαδρά ως Όθέλλος έπαίξε διαφορετικά από τούς Έλληνας συναδέλφους του, κατά τό Γαλλικόν σύστημα. Έδωσεν εις τόν ρόλον του μεγάλην δύναμιν, και ή μορφή του ήτο έκφραστικώτατη, άπέδωσε τό τραγικόν πάθος της ζηλοτυπίας με έξάρσεις, ως ύπεβοήθουν αί τεχνικώταται και ψυχολογικά μεταπτώσεις της φωνής του. Τόν ήδίκει ένίοτε τόν ξενίζον της άπαγγελίας, άλλ' είχε στιγμάς σκηνικής εμφανίσεως και κινήσεων όλως καλλιτεχνικάς. Εις τόν αποχαιρετισμόν ιδία τών όπλων συνεκίνησε πολύ. Εις την έρμηνείαν του Σαιξπηρείου άριστοεργήματος

ητύχησε νά έχη δύο πολυτίμους συνεργάτας. Τόν κ. Θ. Οικονόμου ως Ιάγον, όστις παρά την μονοτονίαν, ενεβάθυνε εις τόν χαρακτηήρα του προσώπου και την κ. Θεωήν Δρακοπούλου, ως Δυσδαιμόναν, ή όποία ιδίως εις τό τραγούδι της Ίτιās υπήρξε θαυμασία.

«Κεντρικόν» Θέατρον

Η δεσποινίς Βάλβη έκαμεν έν βήμα προόδου σημαντικόν. Άφού μάς έδειξε την χάριν της έλαφράς υποκρίσεως εις τό «Ξιφίρ Φαλέρ», υπέστη και του λυρικού δράματος την δοκιμασίαν. Η «Ιριγένεια έν Ταύροις» του Γκαίτε είνε έργον λυρικόν, αλλά με δύνατάς τραγικάς έξάρσεις. Τό πρόσωπον της Ίριγενείας, της ιδεώδους παρθένου μία έξωτερέκευσις άδελφικής στοργής, άπαιτεί έξαιρετικά χαρίσματα ήθοποιίας ίνα αποδοθί. Η δ. Βάλβη, καίτοι μη έξ επαγγέλματος ήθοποιός, ούδδ διδαχθεΐσα καν, άπέδωκε τό δύσκολον παρ' όλην την απλότητα μέρος της μετ' επιτυχίας πολλής. Η ωραία φωνή της, ή άρμονική, γλυκεία και άνεπιτήδευτος, άπέδωκετούς λυρικούς